

Синтетичните канабиноиди – какво (не) знаем за тях и какви опасности крият?

През изминалите месеци на Националната информационна линия за наркотиците и алкохола постъпиха няколко обаждания от родители на деца, попаднали в спешните отделения след употреба на неизвестно вещество. Описаните симптоми ни наведоха на мисълта, че вероятно става въпрос за наркотик от групата на синтетичните канабиноиди. Тези ситуации провокираха у нас въпроса: „До колко обществото (и в частност родителите) са запознати с тези наркотици и рисковете, които носи тяхната употреба?“. В редовете по-долу ще намерите малко информация по темата.

Какво представляват?

Синтетичните канабиноиди са химични вещества, чието действие наподобява действието на активната съставка на канабиса тетраhydroканабинол (THC) и се продават във вид на растителни смеси за пушене.

Повечето от синтетичните канабиноидни са произведени в Китай и след това са превозени в Европа – в насипно състояние, чрез легитимни транспорт и разпределителни мрежи.

Насипните синтетични химикали се смесват с или разпръскват върху билки, обикновено в промишлен мащаб. Често се използва оборудване (като бетонобъркачки) и течни разтворители като ацетон или метанол за разтваряне на прахообразните химикали.

Има много различни видове синтетични канабиноиди и част от тях вече са в Списък I от Наредбата за реда за класифициране на растенията и веществата като наркотични, чието производство, притежание и продажба са незаконни (например JWH-018; CP 47,497; AM-2201).

Какво се случва при употребата им?

Действието на тези канабиноиди обикновено е много по-силно, отколкото на типичния канабис и тъй като тези вещества са нови и недостатъчно изследвани (а някои изобщо не са изследвани), могат да имат и напълно неизвестни ефекти. Самото пушене на билките и тревите, в които са поставени синтетичните канабиноиди, могат да имат негативни ефекти върху някои органи и системи от човешкото тяло.

Някои от ефектите, които вече са идентифицирани, са:

- Затруднения в концентрацията и координацията на движенията.
- Появата на параноя, пристъпи на паника, халюцинации, забравяне на цели епизоди от време, учестен пулс, сухота в устата, падане на задръжките, световъртеж, възбуда или сънливост, припадъци, хипертония, повръщане и хипокалиемия (ниски нива на калий).
- Редовната употреба на продукти, съдържащи синтетични канабиноиди, може да увеличи риска от развитие/отключване на психични заболявания, включително шизофрения.
- Употребият може да се почувства щастлив, спокоен, дори еуфоричен; може да се смее, да почувства глад и да стане много приказлив.
- Вече има данни, че употребата на някои от синтетичните канабиноиди водят до бързото развитие на зависимост.

Експертите се опасяват, че синтетичните канабиноиди имат потенциал да бъдат по-вредни от канабиса поради високото съдържание на тези съединения в билковата основа и поради различните химични вещества, от които се произвеждат.

Защо са опасни?

Досега не са правени научни изследвания за ефектите на синтетичните канабиноиди върху човешкия мозък, но се знае, че канабиноидните съединения, открити в някои смеси за пушене, действат на същите рецептори като THC, основният психоактивен компонент на марихуаната.

Някои от съединенията, открити в „билковите смеси“ обаче, се свързват по-здраво с тези рецептори, като могат да доведат до много по-силен и непредвидим ефект. Заради факта, че синтетичните канабиноиди толкова наподобяват по действие канабиса, има реална опасност употребата им да доведе до зависимост.

В началото на октомври в интернет се появиха новини за дизайнерски наркотици (наричани най-общо „Спайс“), които в няколко региона на Русия са предизвикали епидемия от отравяния сред стотици младежи, в някои случаи причинявайки фатална дихателна недостатъчност. Досега се съобщава за 30 смъртни случая и за над 800 души, потърсили спешна медицинска помощ в най-малко 3 региона на страната.

Изследванията са показали, че веществото, причинило толкова много смъртни случаи, е синтетичният канабиноид MDMB /N/-Bz F. Според Министерството на здравеопазването на Русия повечето хоспитализирани хора са под 30 г., със средна възраст от 24 г. Тази нова съставка, MDMB /N/-Bz F, се оказва истинска отрова, довеждаща употребяващите до вегетативно състояние, предизвикваща деменция и дори спиране на дишането, заради което някои от случаите завършват със смърт.

Всичко това напълно опровергава вярването на употребяващите (най-вече младежи), че синтетичните канабиноиди са не само легални, но и безопасни заместители на марихуаната.

Какво е добре да имаме предвид?

- Основните опасности, които идват от употребата на тези наркотици, са свързани с факта, че се знае малко за фармакологията и токсикологията на тази група вещества при хората. Синтетичните канабиноиди имат потенциала да бъдат по-вредни от канабиса поради начина си на производство и заради различните по вид и сила съставки, които се използват за направата на един и същи продукт.
- На опаковките, в които се продават синтетичните канабиноиди, не пише какви вещества съдържат и в какви количества. Много лесно може да се окаже, че веществото е незаконно или пък много токсично.
- Поради факта, че тази група наркотици е позната значително от скоро, **все още няма** бърз уринен или слюнчен тест (тези, които се продават в аптеките), който да улавя употребата им. Това на практика означава, че в домашни условия няма как да бъдат засечени.
- Синтетичните канабиноиди са разпространени и на българския „пазар“, което означава, че трябва да сме с повишено внимание към употребата им. За съжаление няма официални данни какъв процент от хората са ги употребявали и дали има пострадали от това.
- Младежите, които ги употребяват, имат различни жаргонни наименования за тези вещества. Може да се използват думи като „Спайс“, „чай“, „билков тамян“, „черна мамба“ и най-различни други.
- Не е особено трудно един тийнейджър да си намери и купи някое от тези вещества. Законни или не, няма никаква регулация за тяхната продажба, включително на непълнолетни.

Марина Попова, психолог. Бакалавър по психология (ВТУ „Св.св Кирил и Методий“), магистър по Трудова и организационна психология (СУ „Св.Климент Охридски“). От юни 2013 г. работи като консултант на Националната информационна линия за наркотиците и алкохола

(<http://www.drugsinfo-bg.org/bg/>) към Асоциация за рехабилитация на зависими „Солидарност“
(<http://www.solidarnost-bg.org/>).

http://www.puls.bg/health/mind/news_18164.html